

Nederlandsche Verzen en Nederlandsch Proza.

III.

*Illusie. Oorspronkelijke roman door Mil van Hoorn. Amersfoort, J. Valkhof
(zonder jaartal, 1897).*

„*Oorspronkelijke roman*” staat op den titel. Dit schijnt volkomen overbodig, daar niemand aan de oorspronkelijkheid zal twifelen. Voor honderd jaar schreef men steeds op den titel: „*Niet vertaald*”, en ook dit was overbodig, daar men zeker schrander genoeg geweest zou zijn om te kunnen oordeelen of een roman vertaald of niet vertaald was.

Onder den vulgairen titel: *Illusie* doet de heer Van Hoorn waarschijnlijk een eersteling verschijnen. De geschiedenis is hoogst eenvoudig, en kan in enkele woorden worden meegedeeld. De luitenant Ferdinand van Heelsbeek, te Amsterdam in garnizoen, ziet op straat eene dame, die hem uitvorschend aankijkt. Deze dame geeft zich uit voor eene weduwe, maar is de gescheiden echtgenoot van een advocaat. Zij spreekt met den officier, geeft haar adres te Haarlem, en noodigt hem tot een bezoek. Uit dat bezoek volgt eene hartstochtelijke vrijaadje. De luitenant gaat op partijen en receptiës, en wordt zeer aangetrokken door eene jonge dame, die Constance Stolperds heet. Op eene verlovingspartij van een vriend speelt hij in een geïmproviseerd tooneelstuk van dezelfde Constance. Er komt toenadering tusschen de beide jongelieden, schoon de luitenant toch voortgaat aan de quasi-weduwe te Haarlem bezoeken te brengen. Zoodra hij zeker is, dat hij Constance lief heeft, schrijft hij der *demi-mondaine*, dat hij verder geene visites zal maken.

Deze houdt zich heel verstandig, en schrijft hem, dat hij altijd op hare vriendschap kan rekenen.

De luitenant wordt verloofd met zijne Constance, en gaat naar een concert. Daar komt ook de dubbelzinnige weduwe, en ziet het paar uitdagend aan. De dame heeft zich te Amsterdam gevestigd, en bevindt zich op zekeren dag in den tram tegenover Constance. Ze spreekt zeer familiaar met een jong officier, en noemt den naam van Ferdinand van Heelsbeek. Constance is uiterst ontsteld. Zij weet het adres der gastvrije weduwe op te sporen, en schrijft haar een brief met verzoek om een onderhoud. Bij dat gesprek deelt de *demi-courtesane* hare vrijaadje met Ferdinand aan Constance op bijna cynische manier mede. Het doodelijk gewonde, fatsoenlijke jonge meisje ijlt naar huis, en wordt gevaarlijk ziek. Zeer langen tijd schijnt haar leven bedreigd, maar ze herstelt. Hare opgewektheid keert evenwel niet terug — ze verlangt Ferdinand te spreken — en zegt, dat hare liefde dood is. Ze had hem lief gehad, omdat ze in hem een „ideaal-man” had gezien, maar nu hij bleek maar een zeer „gewoon” man te zijn, onttrok ze hem hare genegenheid.

Deze geschiedenis is door den auteur in levendigen, beschaafden stijl verhaald. De handelende personen spreken vlug en in den juisten toon, eene enkele reis wel wat onnoozel alledaagsch. De voorstelling van het Amsterdamsche leven in fatsoenlijke kringen is welgeslaagd —